כלכליסט

ראשון 16 מאי

הטכנולוגיה שתאפשר לתעד כל רגע בחיים

מי שחשב שפייסבוק וטוויטר יהרגו את הפרטיות עוד לא שמע על ה"לייף קאשינג", טכנולוגיה שתתעד את חיינו דקה אחרי דקה, ותאפשר לשלוף רגעים, זיכרונות ופרטים מהעבר באמצעות חיפוש פשוט. מיקרוסופט ויבמ עורכות ניסויים במערכות כאלה, ותעשיית הפרסום כבר לא יכולה לחכות ליום שבו תכיר אותנו הרבה יותר טוב

נדב ברנדשטטר
19.08.09, 14:33
101 תגובות

מתנגדי חוק הזיהוי הביומטרי זכו בסוף יולי בניצחון זמני, כשההצבעה על אישור החוק נדחתה עד לאחרי הפגרה בכנסת. אלא שהמלחמה על הפרטיות כבר הוכרעה: הפרטיות הפסידה. ויותר מכך, מותה הסופי, והפיכת חייהם של מיליוני אנשים למאגרי מידע שאפשר לחפש בהם בנוחות, עשויה להיות הדבר הגדול הבא באינטרנט.

ב־15 השניות שארכה קריאת הפסקה הקודמת קוטלגו בפליקר כ־1,400 תמונות ופורסמו בטוויטר כ־1,600 הודעות. בגוגל נשמרו רבבות מחרוזות חיפוש של משתמשי האתר. אבל לא רק באינטרנט נאגר עלינו מידע. רשימת הקניות של כל בעל כרטיס אשראי נשמרת בשרתי חברת האשראי, והיא כוללת גם את אחוז השומן בקוטג' שרכש.

לפי "הוול סטריט ג'ורנל", יותר מחצי מיליון מצלמות אבטחה בלונדון מצלמות כל אחד מבאי העיר כ־300 פעמים ביום, וגם ברחובותיהן של כתריסר ערים בישראל התקינו העיריות מצלמות אבטחה. אתר אינטרנט חדש בשם face.com משתמש בטכנולוגיית זיהוי פרצופים כדי לאתר ברשת תמונות של אנשים ולאספן. חיינו כבר מתועדים ומאוחסנים, לרוב בשיתוף הפעולה המלא שלנו. כעת הם רק ממתינים למערכת הממוחשבת שתאפשר לחפש בהם בנוחות ולשלוף מהם מידע.

לתעד הכל בסלולרי

והמערכת הזאת תושק בקרוב. מיקרוסופט, יבמ וחברות הייטק נוספות מתכוננות לעידן חדש בטכנולוגיה, שזכה לכינוי Life Caching (בתרגום חופשי: מטמוני חיים) - עידן שבו מכשירים טכנולוגיים יתעדו את חיינו מסביב לשעון, וישמרו את המידע בארכיון דיגיטלי שימושי ונוח לחיפוש. בארכיון הזה אפשר יהיה לבדוק מה בדיוק עשינו ב־2 בפברואר בשש לפנות ערב, מתי היו כל הפעמים שאמרנו לבת הזוג שאנחנו אוהבים אותה, וגם מי האיש הזה שפרצופו נראה מוכר, ומהיכן לעזאזל אנחנו מכירים אותו.

את המונח לייף קאשינג טבעה בשנת 2005 חברת המחקר TrendWatch. בדו"ח שפרסמה טענה שהתופעה עוד לא התרחשה, אך כבר "מוכנה להמראה": התוכנות כבר קיימות, שטחי האחסון זולים, תרבות הבלוגינג ושיתוף המידע כבר נפוצה, והחשוב מכל - חברות ההייטק הגדולות החלו להשקיע בתחום.

בחברת יבמ מתבצע מאז 2008 ניסוי ב־Experience Organizer, תוכנה לאנשי עסקים שאוספת ומקטלגת את כל המידע שבו נתקל המשתמש לאורך היום. במערכת, שפותחה במעבדות יבמ בישראל, הטלפון הסלולרי משמש כטייפ מנהלים, כמצלמה שמצלמת דיוקנאות וכרטיסי ביקור, וכמקום שבו נאגרים אימיילים, הודעות ושיחות. לאחר סנכרון הטלפון עם המחשב, המידע מתווסף למאגר גדול שאפשר לשלוף ממנו פרטים לפי ציון מקום, זמן, מילים, שמות או הקשרים.

החיים בעולם ללא שכחה

מומחה לחקר הזיכרון: "אנחנו לא בנויים לזה"

ראש המעבדה לחקר הזיכרון במרכז לחקר המוח בבר־אילן, פרופ' אלי וקיל, סבור שטכנולוגיית הלייף קאשינג תשפיע על השפה, על הקשר בין בני אדם ובכלל על החיים

נדב ברנד שטטר, 8 תגובות

לכתבה המלאה

"את ההשראה קיבלנו מהארי פוטר", אומר ערן בלינסקי, ראש צוות במעבדת המחקר של יבמ בחיפה, ומוביל פרויקט Experience Organizer. "בספרים יש חפץ בשם הגיגיט, שמאפשר לקוסם לשלוף זיכרונות. מטרתנו היא שהמערכת תאסוף מידע מכל אמצעי קלט - בחזון שלנו זה גם יקליט ריח - ותאפשר לחפש במאגר הזיכרונות כל דבר, בהקלדה או בדיבור. כרגע זה בניסויים אצלנו, ובתהליכי שיפור על בסיס פידבק שמגיע ממשתמשים מתוך החברה.

"הלייף קאשינג יכול לפרוץ מחר בבוקר ויכול להגיע רק עוד כמה שנים. זה יקרה ביום שתצוץ ה'קילר־אפ', התוכנה שתסחוף אנשים, תופץ ברשתות חברתיות ותרים את התחום", אומר בלינסקי. "בינתיים יש גם כמה חסמים טכנולוגיים. למשל, אם הסמארטפון יהיה האמצעי שאיתו נתעד את חיינו, אז צריך לשפר בו דברים כגון זמן חיי הסוללה ואיכות המצלמה. בכל מקרה, אנחנו מתכוננים".

החיים שלך בג'יגה

ד"ר גורדון בל (75) עונד מאז שנת 2000 מצלמת וידיאו ומיקרופון שפועלים מסביב לשעון ומקליטים כל שיחה שהוא עורך וכל סרט שהוא רואה. בל גם שומר כל אתר אינטרנט שבו ביקר, סורק כל ספר שהוא קורא וכל פתק שהוא משרבט, ושומר את כולם במאגר ממוחשב ענקי שמהווה תיעוד של חייו, רגע אחר רגע, ערוך ומוכן לחיפוש. בל יכול בתוך שניות לברר עם מי אכל צהריים ב־13 באפריל 2002, מה הוגש לשולחן ובכמה הסתכם החשבון, וגם בעוד

גורדון בל. כל ארוחת צהריים מתועדת

שנים, הוא מבטיח, יוכל לשלוף את הקלטת שיחת הטלפון שלו עם "כלכליסט".

בל, חוקר ראשי במעבדות המחקר של מיקרוסופט בסן פרנסיסקו, מנהל את הפרויקט הניסיוני Microsoft MyLifeBit. התוכנה שהוא מפתח תאפשר, לדבריו, "לשלוף את כל הרגעים שבהם בכיתי בסרטים, את כל הפגישות עם אחותי שבהן צחקתי, והכי חשוב, את כל הרגעים שבהם הורדתי את הזבל בלי לעשות פרצוף". בעוד כמה שבועות ייצא בארצות הברית ספרו "Total Recall", שבו הוא מסכם עם שותפו למחקר ג'ים גימל את העשור הראשון שבו יצר מאגר זיכרון מושלם.

מה מניע אדם לאגור יותר מ־100 אלף אימיילים, דפי אינטרנט ומסמכי טקסט, ורבבות שעות של מראות ומחשבות? "זה נותן לי תחושת ניקיון", אומר בל. "אני יכול לפרוק את הזיכרון שלי, ואני מרגיש הרבה יותר משוחרר מהצורך לזכור דברים. המכונה הזו, העבד, עושה את זה במקומי".

כמו בלינסקי מיבמ, גם בל מאמין שהפיכת הטכנולוגיה לפופולרית היא רק עניין של זמן. "היא תהפוך להרבה יותר קוסמת כשליכולות החיפוש הקיימות, שכוללות בעיקר נתונים 'קשים' כגון תאריכים, שמות, מספרים ותמונות, יתווספו מגנוני חיפוש לפי פרמטרים 'רכים' יותר, כגון נושאי השיחה, הבעות הפנים וטון הדיבור", הוא אומר. "השאלה כעת היא מי ייצור את ה'חלונות' של הלייף קאשינג. מי יהיה הראשון להציג יישום שישלב את כל המאגרים ואת כל האתרים עם מנגנון חיפוש נוח וממכר".

הצפי: חגיגה למפרסמים

בעוד ש־MyLifeBits וה־Experience Organizer נמצאים בפיתוח, כמה אתרים כבר מנסים ליישם את רעיון הלייף קשינג על ארכיון החיים האישי שמיליוני גולשים כבר בונים בפועל - זה שמפוצל בין אתרי הרשתות החברתיות, שיתוף הווידיאו והתמונות ועצי המשפחה המקוונים.

עם אתרי הלייף קאשינג נמנים כיום dandelife.com, שמתממשק עם מידע מיוטיוב ומרשתות חברתיות ושהוגדר כ"מיספייס מתקדם שמטרתו להקליט את סיפור חייך"; והאתרים לבניית צירי זמן אישיים timerime.com, dipity.com ו־lifehaps.com, שמאפשרים להציב טקסטים, תמונות, וידיאו ולינקים על ציר זמן נוח לניווט ובעל מנוע חיפוש, ושעתידים להעלות גם יישומים ליצירת ציר זמן בפייסבוק.

הסטארט־אפ הישראלי allofme.com שהקימו טל יניב ועדי פוירשטיין יוצר צירי זמן אישיים שמתעדכנים אוטומטית במידע על הגולש מהרשת ובמידע שהוא מעדכן ועורך בעצמו. "אנחנו מאמינים שבעתיד לכל אדם תהיה ערכת טיימליין משלו עם כל המידע שמתאר את חייו - תמונות, עדכוני פייסבוק, סרטים שראה", אומר יניב.

מקור הטכנולוגיה: ארגוני ביטחון

הטכנולוגיות ששימשו ללכידת טרוריסטים

הטכנולוגיות שבבסיס הלייף קאשינג - כמו האינטרנט עצמו - פותחו תחילה לשירותי ארגוני הביטחון, וככל שהן נהיו זולות יותר כך הן נהיו נפוצות יותר

נדב ברנדשטטר, תגובה אחת

לכתבה המלאה

גרסת הבטא של האתר עלתה לרשת בספטמבר 2008, לאחר השקעה של כמה משקיעים פרטיים ובהם יוסי ורדי, שלמה נחמה ומשקיעים מארה"ב. "כרגע יש לנו כמה עשרות אלפי משתמשים רשומים", מדווח טל.

בענף גם מאמינים שאתרי הלייף קאשינג יהיו רווחיים, שכן הם מאפשרים לשכלל את הפרסום הממוקד, שבו הפרסומות מתאימות עצמן לגולש, על בסיס מידע שהמפרסם אוגר עליו.

כבר כיום, גולשים שנכנסים לאתרי אינטרנט רואים בהם פרסומות שנשלפו על בסיס מידע שנאסף בהיחבא על הגולשים. המידע הזה כולל פרטים כגון האזור הגיאוגרפי שבו נמצא מחשבו של הגולש, סוג מערכת ההפעלה והדפדפן שלו, האתר שממנו הגיע, ומידע על פעילותו בעבר באתר שבו הוא מבקר. המידע הזה נאסף על ידי מערכות פרסום שמוצבות ברחבי הרשת, אוספות מידע על הגולשים ומנסות לגבש "פרופילים", שמנסים לשער איזו פרסומת תעניין, למשל, גולשים ישראלים המשתמשים בחלונות XP ובדפדפן פיירפוקס.

בעולם הלייף קאשינג, תוכנות הפרסום יוכלו
לקרוא בהיסטוריה המתועדת של הגולש, לזהות שלאחרונה דיווח ברשת החברתית שנולד לו ילד או שקודם בעבודה, ובהתאם להציע לו לרכוש חיתולים או מכונית חדשה ויקרה - גם אם מעולם לא חיפש כאלה באינטרנט.

האם זהו איום? האם זו תהיה מהפכה? "זו בסך הכל אבולוציה טבעית", אומר גורדון בל. "זה קורה לי וזה קורה לכם, כל הזמן, ממש תוך כדי שאנחנו מדברים".

כלכליסט

ראשון 16 מאי

החיים בעולם ללא שכחה

ראש המעבדה לחקר הזיכרון במרכז לחקר המוח בבר־אילן, פרופ' אלי וקיל, סבור שטכנולוגיית הלייף קאשינג תשפיע על השפה, על הקשר בין בני אדם ובכלל על החיים

נדב ברנדשטטר
19.08.09, 14:39
8 תגובות

"טכנולוגיות לתיעוד ואחסון המציאות ישנו לא רק את הדרך שבה אנחנו זוכרים דברים, אלא גם את הדרך שבה נחיה את חיינו", אומר פרופ' אלי וקיל, ראש המעבדה לחקר הזיכרון במרכז לחקר המוח בבר־אילן. "בשנים שבהן אזרחי רוסיה ידעו שהמשטר שעוקב אחריהם, אופן ההתבטאות שלהם השתנה לגמרי.

"גם כשהם לא היו בטוחים שעוקבים אחריהם, הם חוו את העולם כאילו כן עקבו. זה שינה את השפה, את הכימיה בין האנשים, את מידת הקשר בין מה שכל אחד הרגיש לבין איך שביטא זאת במילים. כך ייראו לדעתי החיים בעולם שבו תיעוד קבוע ומלא הוא נוהג. הדור שייוולד לזה לא יידע שאפשר להיות ספונטני".

מצד שני, לא יהיו יותר בעיות זיכרון.
"בתחום הזה יכולים לקרות דברים חיוביים, אבל רק בשימוש נקודתי. למשל, אם אדם דיכאוני, שנוטה לזכור את הרע מכל סיטואציה, יסתובב שבוע עם מכשיר שיקליט את חייו, המטפל יוכל לעמת את ההשקפה שלו מול מה שקרה באמת. אבל מחיקה טוטאלית של הזיכרון האישי ושל הפרשנות האישית היא לא משהו שאנחנו בנויים אליו".